

Temel Sistemik Kuramlar-3

Salvador Minuchin

Prof. Dr. Serap NAZLI

Yapısal Aile Terapisi

- 1970 lerde geliştirilen ilk aile danışması kuramıdır.
- Minuchin 1970 lerde varoşlarda suçlu afrika kökenli ergen ve aileleri ile çalışmıştır.
- Daha sonra somatik aileler ile çalışmıştır.
- Aile sisteminin öğelerinin nasıl **etkileşime** girdiğini, **dengeyi** nasıl sağladıkları, **dönüt** mekanizmasının nasıl işlediği vb. üzerinde durur.
- Temel varsayım: İnsanın izole olarak var olmadığını, sosyal grupların bir üyesi olarak hem etkilenmekte hem de etkilemektedir.
- İnsanın gerçek olarak algıladığı şey hem içsel hem de dışsal çevreye bağlıdır.

Aile yapısı

Aile yapısı, aile üyelerinin birbirleri ile nasıl etkileşim kuracağını düzenleyen, açıkça görülmeyen bir dizi kuraldan oluşur.

Aile yapısı kimin kimin ile konuşacağını, kimin kiminle ve nasıl oynayacağı vb etkileşim örüntüleri zamanla ailede kural haline dönüşür.

-
- Her ailenin yapısı farklıdır.
 - Ancak evrensel ortak özellikler de vardır. İki önemli ortak özellik:
 1. Karı-koca arasında tamamlayıcılık ve bağlılık olmalı
 2. Ana-baba ve çocukları birbirinden ayırt eden bir güç hiyerarşisi olmalı

Beş fonksiyonelsiz aile yapısı:

1. İç içe aileler,
2. Kopuk aileler,
3. Evine bağlı olmayan kocanın olduğu aileler,
4. İlgisiz ebeveynli aileler ve
5. Olgunlaşmamış ebeveynli aileler

**5 fonksiyol
olmayan aile
yapısı**

Alt sistemler

- Aileler kendi içinde daha küçük gruplara ayrılırlar.
- Alt sistemler ailenin “görevlerini” yerine getirir.
- Çekirdek ailenin en az **3 alt sistemi vardır**: eş, ebeveyn ve kardeş alt sistemi.
- Alt sistemler birbiri yerine geçemez.
- Eş alt sistemi ailenin temelidir.
- Eş alt sistemi oturmadan/güçlenmeden ebeveyn alt sistemi oluşturulmamalıdır.
- Her alt sistem ait olma, sevgi, işbirliği vb öğrenir.

Sınırlar

- Sınırlar kimin alt sistem üyesi olacağını belirler.
- Sınırlar 3 tiptir: belirgin, belirsiz ve katı sınır.
- Belirgin sınır her aile üyesinin hem 'ben' hem de 'biz' duygusunu hissetmesine olanak verir.
- Belirgin sınır -----
- Katı sınır _____
- Belirsiz sınır

Katı sınır alt sistem üyelerinin diğer aile üyelerinden izole olmasına neden olur.

Katı sınırdaki alt sistemler arasında üyeleri birbirlerini destekleme, koruma vb mahrum kalır.

Belirsiz sınırdaki alt sistemler birbirlerinin işine çok fazla müdahale ederler.

Sınırlar çok katı ise kopuk aile; belirsiz ise iç içe aileler meydana gelir.

Gruplaşma-Güç-Koalisyon:

Gruplaşma aile içinde bir iş/görev/etkinlik yerine getirirken, üyelerin birbirine benzer ya da tezat tavır takınmasıdır.

Güç otorite anlamındadır. Minuchin ailede hiyerarşinin olması ve eşlerin gücü eşit düzeyde kullanması gerektiğini ifade eder.

Koalisyon ailede iki üyenin üçüncü üyeye karşı birleşmesidir.

- **Ebeveynlerin başarılı olması** için şunlar gereklidir:

1. Kuşaklar arası sınırlar belirgin olmalıdır.
2. Çocukların disiplini gibi konularda ebeveynler gruplaşmalıdır.
3. Kurallar, güç ve otorite ile ilgili olmalıdır.

Yapısal kuramın görüşleri

- Günümüzde aile sistemini değerlendirirken nasıl kullanabiliriz?

- ✓ Ailede kurallar?

- ✓ Eş ilişkisi?

- ✓ Ebeveynler ile çocuk hiyerarşisi?

- ✓ Alt sistemler ve sınırlar?

- ✓ Gruplaşma?

- ✓ Güç/hiyerarşi?

- ✓ Ebeveynlikte yetkinlik?

Kuram Türk aile yapısına nasıl uyarlanır?